

A Kúria a dr. Murvay Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Lampé Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli munkavégzésért járó díjazás iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.418/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.22.120/2010/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.22.120/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa forint felülvizsgálati eljárási költséget. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 49.500 (negyvenkilencezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes felülvizsgálati kérelemmel érintett kereseti követelése 983.034 forint - 2006. január 1-jétől 2008. december 31-éig - járó túlmunkadíj és kamata megfizetésére irányult. A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság a 2.M.418/2009/26. számú ítéletével kötelezte az alperest 825.541 forint túlmunkadíj, és a 2009. január 31-étől a kifizetésig járó törvényes kamata, valamint 49.500 forint kereseti illeték megfizetésére. A perköltségről úgy rendelkezett, hogy a felek azt maguk viselik. A munkaügyi bíróság által megállapított - a felülvizsgálati eljárásban is irányadó - tényállás szerint a felperes 2003. december 6-ától 2009. január 31-éig állt az alperes alkalmazásában áruházvezető munkakörben. A munkavégzési helye a T.-n lévő áruházban volt. A bolt dolgozóira irányadó munkaidő beosztást a perbeli időszakban az elnök-vezérigazgató által kiadott utasítások határozták meg, amely szerint két havi munkaidőkeretben kellett munkát végezniük. Az üzlet nyitvatartási ideje a nyári időszakban 7 órától 19 óráig, míg a téli időszámítás idején 7 órától 18.30 óráig tartott. A nyitáshoz és a záráshoz kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység összesen további 1 órát vett igénybe. A bolti dolgozók tényleges munkavégzési ideje a bolt nyitvatartásához igazodott. A felperes a munkavállalók által aláírt, és az alperes központjába továbbított „hivatalos” jelenléti ív mellett egy másik jelenléti ívet is vezetett. A munkaügyi bíróság Cs.J. és Sz.S. tanúvallomása alapján igazoltnak látta, hogy a felperes által vezetett jelenléti ív rögzítette a munkavállalók - köztük a felperes - munkavégzését a valóságnak megfelelően, így ítélezésének alapjául elfogadta az igazságügyi könyvszakértő ezen alapuló számítását a túlmunkadíj mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor megállapította azt is, hogy a felperes 2009., helyesen 2006. május 19-ét megelőző időszakra vonatkozó igénye elévült, így az erre az

időszakra vonatkozó túlmunkadíj iránti követelést elutasította. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 4.Mf.22.120/2010/3. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Az ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes által vezetett üzletben dolgozók munkarendjét a felperesnek kellett meghatározni, azonban eleget kellett tenni az üzemeltetés követelményeinek is, e tekintetben igazodni kellett a bolt nyitvatartási idejéhez. Az a tény, hogy a túlmunka nem volt elrendelve, nem mentesíti az alperest a ténylegesen elvégzett munka ellenértékének megfizetése alól. Az, hogy a felperes által vezetett üzletben túlmunkavégzésre került sor, szélesebb körben ismert volt, arról E.J., egy másik alperesi üzlet vezetője is tudott. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján, és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, felperes perköltségben történő marasztalását. Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljeskörű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetést vontak le. Az ítéletek sértik az Mt. 147. § (1) bekezdésében, valamint a 127. § (1) bekezdésében foglaltakat. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezés szerint rendkívüli munkavégzést a munkáltató rendelhet el. A felperes nem kapott utasítást túlmunka végzésére, a vezérigazgatói utasításban megjelölt munkaidőkeret szerinti munkavégzés volt kötelező. A munkáltató nem tudja napi rendszerességgel ellenőrizni, hogy az üzletvezetők hogyan osztják be a munkaidőt, erről csak a jelenléti ívből szerez tudomást, a felperes nem küldött be a központba olyan jelenléti ívet, amelyen túlmunka lett volna feltüntetve. A per során meghallgatott tanúk nem igazolták, hogy a felperes a hivatalos jelenléti íven feltüntetett időnél többet dolgozott. A felperes a munkaviszonyának fennállása alatt, és a pert megelőző egyeztetés során sem jelezte a túlmunkadíj iránti igényét, az általa vezetett üzlet forgalma sem indokolta a túlmunkát. A benyújtott dokumentumokat, illetve az általa közölt tényeket csak részben értékelte a bíróság, és ennek indokát nem adta sem az első-, sem a másodfokú eljárásban. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte „az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem elutasítását”, az alperes perköltségben történő marasztalását hivatkozva arra, hogy a jogerős ítélet megalapozott. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati kérelem nem alapos. Az irányadó bírói gyakorlat értelmében a túlmunkadíjra való jogosultságnak nem mellőzhetetlen feltétele az, hogy a munkáltató elrendelje a túlmunkavégzést (EBH.1999.53.). Ezzel összhangban az Mt. 127. § (1) bekezdése csupán azt rögzíti, hogy ennek elrendelésére milyen körülmények között kerülhet sor. Ha a munkáltató a munkavégzés kapcsán olyan

feltételeket teremt, hogy a munkavállalók a rájuk háruló feladatokat csak túlmunkavégzéssel tudják megoldani, úgy a munkáltatónak a túlmunka elrendelésének hiányában is túlmunkadíjat kell fizetnie (BH.1998.509.). A jelen esetben az a körülmény, hogy a felperes munkavégzésének helyét képező üzlet nyitvatartása úgy volt megállapítva, hogy az az üzletben dolgozók munkaidejét meghaladta és az egyes munkavállalók a teljes nyitvatartási időben munkát végeztek, megalapozza a túlmunkadíj iránti igényt. Az alperes ezt a körülményt hallgatólagosan tudomásul vette, erre utal E.J. tanúvallomása is (jegyzőkönyv, 4. oldal 7. bekezdés), amely szerint hallották, hogy a perbeli üzletben dolgozók sokkal többet dolgoznak „mint ami a jogszabály által előírt munkaidő”. A perbeli időszakban mindvégig az üzletben dolgozó Cs.J. azt adta elő a tanúvallomásában, hogy kétféle jelenléti ívet vezettek, az egyik a központba került, a másik pedig a tényleges munkavégzés szerint rögzítette a munkaidőt. Így nem megalapozott az alperesnek az a hivatkozása sem, hogy a tanúk nem igazolták a túlmunkavégzés tényét, illetve a felperes által csatolt jelenléti ív valóságtartalmát. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes a munkaviszonyának fennállása alatt, illetve a per előtti egyeztetés során nem érvényesített ilyen igényt az alperessel szemben, nem jelenti azt, hogy a per során az elévülési időn belül előterjesztett kereseti kérelme ne lenne megalapozott. Tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok helyesen állapították meg a rendkívüli munkavégzés tényét, az Mt. 147. § (1) bekezdésének alkalmazásával helytállóan kötelezték az alperest túlmunkadíj fizetésére, amelynek a mértékét az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem vitatta. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg konkrétan azt, hogy milyen általa benyújtott dokumentumok, illetve közölt tények mellőzését értékelte sérelmesnek. Mivel a felülvizsgálati kérelem önálló rendkívüli jogorvoslati kérelem, ezért a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és annak indokait [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ennek hiányában a Kúria a felülvizsgálati kérelem e részét nem bírálhatta el. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a pereszes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, valamint a 15. §-a alapján köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2012. március 28.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő